

ผลงานของคณะสำรวจเรื่องราว ก่อนประวัติศาสตร์ ไทย - เดนมาร์ก

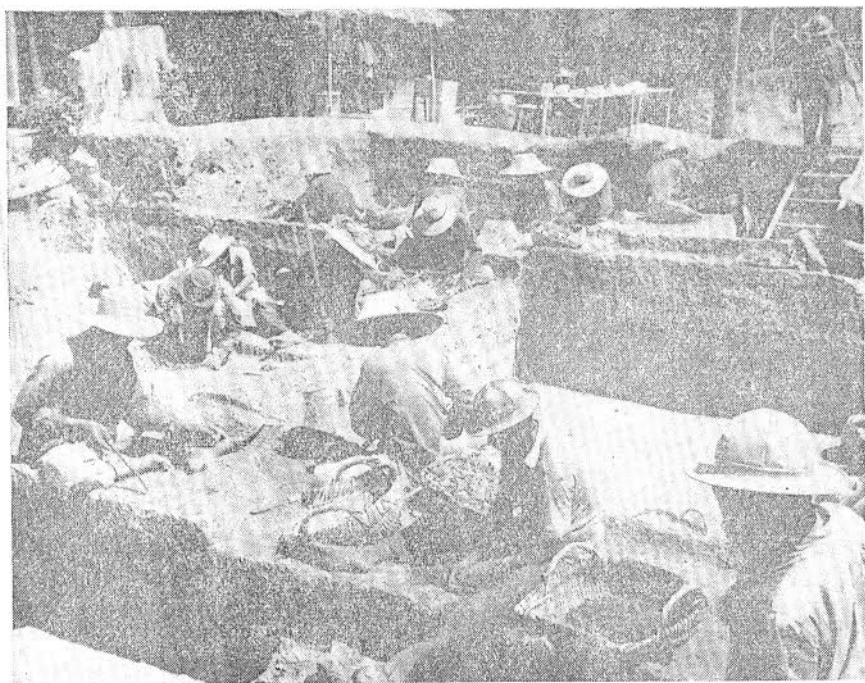
ชิน อยู่กิตติ

ตามที่กรมศิลปากรได้โฆษณาผลการปฏิบัติงานของคณะสำรวจเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ไทย - เดนมาร์ก ให้ทราบเป็นลำดับมาแล้ว นั้น

บัดนี้ การสำรวจได้เสร็จสิ้นลงแล้ว จึงขอสรุปผลตั้งแต่ต้นจนถึงเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๐๓

ด้วยเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๓ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้กรมศิลปากรร่วมดำเนินการสำรวจเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์

กับผู้เชี่ยวชาญเดนมาร์กที่จังหวัดกาญจนบุรี กรมศิลปากรจึงได้จัดเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานในคณะสำรวจเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ไทย - เดนมาร์ก คณะสำรวจดังกล่าวได้กำหนดโครงการไว้เป็น ๒ ระยะ ระยะแรกสำรวจโดยทั่ว ๆ ไป ที่บริเวณแค่น้อยและแควใหญ่ แล้วขุดตรวจเพื่อจะตรวจดูว่าควรจะขุดค้นที่ใด ต่อจากนั้นก็ดำเนินการระยะที่ ๒ คือขุดค้นแห่งที่สำคัญ ๆ

หลุมขุดค้น ที่บ้านเก่า

คณะสำรวจ ฯ ได้เริ่มปฏิบัติงานระยะแรกแต่เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ โดยได้สำรวจและเพิงผา ๒๒ แห่ง ทอดทางแจ้ง ๑๙ แห่ง รวมเป็น ๔๕ แห่ง คงสำรวจพบเครื่องมือและเครื่องใช้ของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นจำนวน ๔๔๙ ชิ้นซึ่งอยู่ในถ้ำ เพิงผา และทอดทางแจ้งรวม ๒๑ แห่ง คณะสำรวจได้ตกลงชุดตรวจ ๒ แห่ง คือ

๑. บริเวณไร่นางแดง ประถมทรัพย์ บ้านเก่า ตำบลกระเซ้งเขื่อน อำเภอเมืองกาญจนบุรี ของทชคคพบมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๓,๔๘๖ ชิ้น แยกเป็น

- (๑) เศษหม้อประมาณ ๒๐,๖๐๐ ชิ้น
- (๒) กระดุกดัดประมาณ ๒,๘๐๐ ชิ้น
- (๓) ขวานฟ้าทองสัมฤทธิ์ และเป็นชิ้นส่วน ๖๖ ชิ้น
- (๔) ชิ้นส่วนของกำไลหิน ๘ ชิ้น
- (๕) ชิ้นส่วนของเครื่องมือกระดูก ๗ ชิ้น

- (๖) กระโหลกศีรษะเด็กสมัยหินใหม่ (มีขวานฟ้า ๑ ชิ้น และเศษหม้อหลายชิ้นอยู่ใกล้ ๆ) ๑ กระโหลก

- (๗) โครงกระดูกคนสมัยหินใหม่ (ใกล้โครง

กระดูกมีเศษหม้อหลายชิ้น และขวานฟ้า ๑๐ ชิ้น) ๕ โครง

๒. ถ้ำพระ ตำบลไทรโยค ถึงอำเภอไทรโยค ของทชคคพบมีจำนวน ๒๔๖ ชิ้น แยกเป็น

- (๑) โครงกระดูกสมัยหินกลาง ๑ โครง
- (๒) เครื่องมือหินกรวด ๑๖๐ ชิ้น
- (๓) เศษกระเบื้องดินเผา ๒๐ ชิ้น
- (๔) ขวานฟ้า ๘ ชิ้น
- (๕) เครื่องปั้นดินเผาสมัยหิน-

ใหม่ (ชำรุด) ๓๘ ลูก

- (๖) ลูกปัดหินคอนิเดียน ๑ ลูก
- (๗) ลูกปัดแก้ว ๒ ลูก
- (๘) ลูกปัดหินขนาดใหญ่ ๓ ลูก
- (๙) เครื่องปั้นดินเผาขนาดเล็ก

สมัยลพบุรี ๑๐ ลูก

- (๑๐) แฉกเหล็กในทำด้วยดินเผา ๑ ชิ้น
- (๑๑) กระดิงขนาดเล็กสมัยลพบุรี ๑ ลูก

คณะสำรวจ ฯ ที่ปฏิบัติงานในระยะแรก

มี

๑. ดร. ไอลิน นิลเซ็น
๒. ดร. เอช. อาร์. วันเยเกอเรน
๓. นายเปี้ย ไชเรนเซ็น
๔. นายชิน อัยติ
๕. นายธรรมบุญ อดดากร
๖. นายกำนัน บุญยมาติก

๖. นายอารณ ณ ดังขดา
นอกจากนี้ยังมีอาจารย์หลายท่านใน
แผนกกายวิภาค มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ซึ่งมีนายแพทย์ดุจดั่งวิเชียร ศาสตราจารย์
วิชากายวิภาค เป็นหัวหน้า ได้ให้ความ
ร่วมมือช่วยขุดค้นและศึกษาพิจารณา โครง
กระดูกคนทบ้านเก่า

เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๔ คณะ
สำรวจฯ ได้ปฏิบัติงานระยะที่ ๒ ต่อไป
ซึ่งเริ่มแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ถึง
วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๐๕ งานของคณะสำรวจฯ
ในระยะที่ ๒ นี้ มีดังนี้

๑. ขุดค้นทบ้านเก่า ตำบล
กระเชือก อำเภอมืองกาญจน-
บุรี ต่อจากระยะแรกของขุด
ค้นพบมีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๓๗, ๑๔, ๒
ชิ้น แยกเป็น

- ก. โครงกระดูก
มนุษย์สมัยหิน
ใหม่ ๓๗ โครง
- ข. ขวานฟ้า ๑,๑๐๗ ชิ้น
- ค. เครื่องประดับ
กายสมัยหิน
ใหม่ทำด้วย
กระดูกและหิน ๑๔๒ ชิ้น
- ง. เครื่องบนดิน
เผาสมัยหิน
ใหม่ทำด้วยดิน ๑๓๐ ลูก

- จ. ชิ้นส่วนของเครื่องมือทำด้วย
กระดูกสมัยหินใหม่ ๓๘๒ ชิ้น
- ฉ. เศษกระดูกสัตว์และฟันสัตว์ ๑๘๘, ๑๘๙ ชิ้น
- ช. เปลือกหอย ๘, ๘๐๓ ชิ้น
- ซ. เศษหม้อสมัยหินใหม่ ๗๕๒, ๘๔๕ ชิ้น
- ฌ. ของอื่น ๆ ๑๖๓, ๗๓๓ ชิ้น
- ๒. ขุดค้นที่ถ้ำจันเค ตำบลท่าขนุน
อำเภอทองผาภูมิ ของที่ขุดค้นพบมีจำนวน
ทั้งสิ้น ๓๒๒ ชิ้น แยกเป็น
- ก. กระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่ ๓๐ ชิ้น
- ข. ขวานฟ้า ๘ ชิ้น

โครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่ ที่บ้านเก่า

- ค. เครื่องบนดินเผาสมัยหินใหม่
 ๒ ลูก
 ง. เศษหม้อสมัยหินใหม่ ๘๕ ชิ้น
 จ. เครื่องมือหินกรวดสมัยหิน
 ๕
 ก. ๑๖๖ ชิ้น
 ฉ. กระดุกและฟันดีด ๑๘ ชิ้น
 ช. ของอื่น ๆ ๑๒ ชิ้น

ในระหว่างที่ขุดค้นอยู่ที่ถ้ำจันเค คน
 ดำรงฯ ได้ไปสำรวจที่ทุ่งผักหวาน ใกล้ถ้ำ
 จันเค ไม่พบเครื่องมือหินกรวด และสำรวจ
 ถ้ำเขาเต็ก ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของถ้ำจันเค
 พบเครื่องมือหินกรวด ๘ ชิ้น

๓. ขุดค้นที่ถ้ำพระ ตำบลดงมดู่ กิ่ง
 อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
 ของที่ขุดค้นพบมีจำนวนทั้งสิ้น ๖,๔๒๒ ชิ้น
 แยกเป็น

- ก. กระดุกมนุษย์สมัยหินกลาง ๑ โครง
 ข. เครื่องบนดินเผาสมัยหินใหม่
 ๒๒ ลูก
 ค. เศษหม้อสมัยหินใหม่ ๑,๒๘๓ ชิ้น
 ง. เครื่องมือหินกรวด ๑,๕๓๖ ชิ้น
 จ. เครื่องมือหินแผ่น ๑๘๔ ชิ้น
 ฉ. ขวานฟ้า ๑๕ ชิ้น
 ช. กระดุกและฟันดีด ๑,๑๙๓ ชิ้น
 ซ. เปลือกหอย ๖๑ ชิ้น

ณ. ของอื่น ๆ ๒,๑๓๖ ชิ้น

๔. ที่ถ้ำพระ เขาเต็ก ตำบลดงมดู่
 กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
 ประวัติศาสตร์บนผนังถ้ำ (เพิงผา) เป็นรูป
 ลวดลาย และรูปสัตว์ลายเส้นและวงกลม
 สีที่ใช้มีต่างกันเป็น ๓ สี คือ สีเขียว
 สีเหลือง และสีดำ ซึ่งเข้าใจว่าอาจเขียน
 ขึ้น ๓ สมัย และพบเครื่องมือหินกรวด ๘
 ชิ้น กระดุกดีด ๓ ชิ้น ตะเกียบหินและหินกรวด ๑๒
 ชิ้น ณ ที่ใดเพิงผาซึ่งมีภาพเขียนดี

๕. ที่บริเวณใกล้โรงเจอยังงิ้ว
 ตำบลดงมดู่ กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย
 จังหวัดนครราชสีมา ๑ ชิ้น เครื่องบนดินเผา
 สมัยลพบุรี ๑ ชิ้น เศษหม้อมีจำนวนมาก
 สมัยประวัติศาสตร์และก่อนประวัติศาสตร์
 ๖. ที่ถ้ำแก่งตะน้ำ ตำบลดงมดู่
 กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
 ๕๒๔ ชิ้น แยกเป็น

- ก. เครื่องมือหินกรวด ๘ ชิ้น
 ข. กระดุกดีด ๑๕๐ ชิ้น
 ค. เครื่องบนดินเผา ๓๕๒ ชิ้น
 ง. ขวานฟ้า ๖ ชิ้น
 จ. ของอื่น ๆ ๘ ชิ้น
 ฉ. ดำรงฯ ได้ใกล้ถ้ำจันเค มดู่
 แก้ว ถ้ำใหญ่และถ้ำมะขาม พบโบราณวัตถุ
 ๔๒ ชิ้น แยกเป็น

- ก. เครื่องมือหินกรวด ๓๐ ชิ้น
- ข. เครื่องมือทำดวยเปลือกหอย ๓ ชิ้น
- ค. ขวานหิน ๑ ชิ้น
- ง. ดินเผาทำเป็นแท่งและมัลลวดลายเป็น
ตารางดีเหลี่ยมขนมเปียกปูน ๑ ชิ้น
- จ. เศษหม้อ ๒๘ ชิ้น
- ฉ. ขวานหินดินเผา ๑ ชิ้น

๘. การสำรวจทางด้านพฤกษศาสตร์
และสัตว์ป่าขนาดเล็กไปรวมประมาณ
๒,๐๐๐ ชนิด และที่อำเภอทองผาภูมิ ได้ผล
เป็นที่น่าสนใจ คือ

รวบรวมสัตว์ มีปลา แมลง นก
และสัตว์ป่าขนาดเล็กไปรวมประมาณ
๒,๐๐๐ ชนิด

รวบรวมพืชที่ตากแห้งได้ประมาณ
๑,๗๐๐ ชนิด

รวบรวมตัวอย่างไม้ประมาณ ๒๐๐ ชนิด
ตัวอย่างเมล็ดพืช ๒๕๐ ชนิด และตองไผ่
ในแอลกอฮอล์อีกประมาณ ๔๐๐ ชนิด

๙. คณะสำรวจ ฯ ได้ฝึกฝนอบรมนัก-
ศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
ในเรื่องเทคนิคของโบราณคดีภาคปฏิบัติสาขา
ก่อนประวัติศาสตร์ แต่เวรงานระยะที่ ๒ จน
เสร็จงาน

คณะสำรวจ ฯ ในระยะที่ ๒ นี้ มี

๑. ดร. ไชยสิทธิ์ นิตยกุล
๒. ดร. เอช. อาร์. วันเฮเกอเรน
๓. เคนต์ไชยสิทธิ์ นิตยกุล
๔. นายเปี้ย ไชยสิทธิ์
๕. นางเมทท์ ไชยสิทธิ์
๖. นายพอดเด่ จอนเซ็น
๗. นายคาย ลาเซ็น
๘. นายชิน อูยัค
๙. นายธรรมบุญ อุตตการ
๑๐. นายประพัฒน์ โยธาประเสริฐ
๑๑. นายอาภรณ์ ณ ดังขดา
๑๒. นายปรีชา กาญจนาคม

ในการปฏิบัติงานระยะที่ ๒ นี้ คณะ
สำรวจ ฯ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยราชการ
อื่น คือ

๑. มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้จัด
ให้อาจารย์ซึ่งมีนายแพทย์สุต แสงวีเชียร
คำตตราจารย์วิชากายวิภาค เป็นหัวหน้า
และนิสิตมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์มาช่วย
ในการขุดค้นและเก็บโครงกระดูกคนสมัยหิน
ใหม่ที่บ้านเก่า

๒. กรมป่าไม้ ได้จัดให้นายเต็ม
สมบัตินันท์ หัวหน้าคนควา และนายจำลอง
เพ็งคล้าย กองคนควา ไปร่วมสำรวจทาง
ด้านพฤกษศาสตร์

เฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี
และเจ้าหน้าที่ของไดโนเสาร์ให้
ความร่วมมือด้วยตลอดมาตั้งแต่เริ่มงาน
ระยะแรก จนเสร็จงานระยะที่ ๒

มหาดยลัมย์ คือ

ลัมย์หินเก่าตอนปลาย ซึ่งมีอายุเก่า

๗,๐๐๐ ปีมาแล้ว ทราบได้จากเครื่องมือ

หินกรวดกะเทาะทำอย่างหยาบ พบที่ถ้ำพระ

เครื่องปั้นดินเผาสมัยหินใหม่ ที่บ้านเก่า

นอกจากนี้ยังได้มาคึกคักให้ความ
ร่วมมือต่อคณะสำรวจฯ อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่
เริ่มงานเป็นต้นมา

ผลการสำรวจเรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์
ที่จังหวัดกาญจนบุรีทั้ง ๒ ระยะ คือระยะแรก
และระยะที่ ๒ นี้ อาจจะแยกได้ดังนี้

๑. ทางด้านวิชาการ เมื่อพิจารณา
จากสิ่งของที่ขุดค้นพบแล้ว ช่วยให้เรา
เรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์ที่จังหวัดกาญจน-
บุรี ได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น กล่าวคือจังหวัดกาญจน-
บุรี เคยเป็นที่อยู่ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์

ในระดับลึกกว่า ๓ เมตร รูปร่างลักษณะ
ของคนลัมย์เป็นอย่างไร ยังไม่ทราบ เพราะ
ยังไม่พบโครงกระดูกของคนลัมย์หินเก่าตอนปลาย

ลัมย์หินกลาง ซึ่งมีอายุเมื่อประมาณ
๗,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว ทั้งนี้เพราะพบ
เครื่องมือหินกรวดและพบโครงกระดูกของ
คนลัมย์หินกลางที่ถ้ำพระ ๒ โกร่ง โกร่งแรก
อยู่ในลักษณะที่ค่อนข้างสมบูรณ์ นอกเหนือ
หน้า มีดินแดงคลุมอยู่ทั่วร่าง กระโหลกศีรษะ
หนาประมาณ ๑๑ มิลลิเมตร

สมัยหินใหม่ ซึ่งมีอายุประมาณ ๕,๐๐๐-๑,๐๐๐ ปี เฉพาะที่บ้านเก่าพบโครงกระดูกสมัยหินใหม่ ๔๒ โครง ลักษณะของกระดูกไม่ต่างกับกระดูกคนปัจจุบัน ต่อย่างก็เท่าคนปัจจุบัน ขอนาตั้งเกิดพันกรอนมาก เพราะได้รับเคียวมากกว่าคนปัจจุบัน พบเศษหม้อกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ ชิ้น ขวานปากว่า ๑,๐๐๐ ชิ้น แสดงว่าบ้านเก่าเคยเป็นหมู่บ้านทอผ้าขนาดใหญ่ของคนสมัยหินกลาง คนพวกนั้นเครื่องมือระดับกายที่น่าสนใจ เช่น กำไลข้อแขน ทำด้วยหิน เครื่องประดับทำด้วยหอยแครง มีริ้วเจาะ ลูกปัด ฯลฯ

ยุคโลหะ ซึ่งมีอายุประมาณ ๓,๐๐๐-๑,๕๐๐ ปีมาแล้ว พบกลองมโหระทึกสมัยฤทธิ์ กำไลสมัยฤทธิ์ กระดิ่งสมัยฤทธิ์ขนาดเล็กมาก เครื่องมือเหล็ก เครื่องบนดินเผาและลูกปัดเป็นจำนวนมาก

การกำหนดอายุยุคสมัยดังกล่าวนี้เป็นการกำหนดโดยประมาณตามความเห็นของคณะสำรวจ โดยอาศัยเปรียบเทียบกับของประเทศไทยใกล้เคียง ต่อมาเมื่อได้ตรวจหาคาร์บอน ๑๔ จากถ่านโบราณที่ขุดค้นพบ

บริเวณแถว จึงจะกำหนดอายุยุคสมัยได้ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์

ที่น่าสนใจเป็นพิเศษ มี

(๑) พบเครื่องมือหินทำเป็นแผ่นบางรูปคล้ายดีเหลียมแผ่นผาและพบเครื่องมือหินสะเก็ดหิน ซึ่งรวมเรียกว่า วัฒนธรรมเครื่องมือสะเก็ดหินและหินแผ่นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

(๒) พบภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ถ้ำรูป เขาเขียว ตำบลลุ่มดุ่ม ถึงอำเภอไทรโยค เป็นแห่งแรกในประเทศไทย

๒. ด้านการศึกษา นักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มีโอกาสเข้าร่วมการฝึกฝนอบรมวิชาโบราณคดีด้านปฏิบัติการจากก่อนประวัติศาสตร์ เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและเป็นการเตรียมนักโบราณคดีรุ่นอนาคตอีกด้วย

๓. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยและเดนมาร์กได้ร่วมมือประสานงานกันเป็นอย่างดี เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างไทยและเดนมาร์กให้กระชับแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น.

จังหวัดตาก

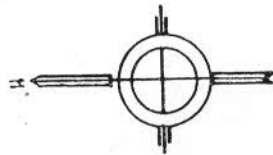
แผนที่สังเขป

แสดงบริเวณที่สำรวจและจุดค้น

เรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์

ของคณะสำรวจไทย-เดนมาร์ก

ที่จังหวัดกาญจนบุรี

เครื่องหมาย

- สมัยหินเก่า อายุประมาณ 7000 ปี
- สมัยหินกลาง อายุประมาณ 7000-5000 ปี
- สมัยหินใหม่ อายุประมาณ 5000-3000 ปี
- ✕ ยุคโลหะ อายุประมาณ 3000-1800 ปี

